

RESUM

El present projecte parteix del cicle de xerrades *Per un nou vell*, desenvolupat el maig i juny del 2021 i en el qual hi participaren representants veïnals del Barri Vell, representants de l'Ajuntament de Girona i tècnics competents en la matèria, entre molts d'altres al tractar-se d'un procés participatiu obert a tothom.

De les ponències, conferències i rutes temàtiques dins el Barri Vell que succeïren en l'event; se n'extragueren un seguit de demandes, algunes de les quals foren la projecció d'una biblioteca de barri i l'augment de residents al barri garantint, així, un millor accés a l'habitatge.

Aleshores, donant resposta a les demandes plantejades, es proposa la reforma de l'actual Arxiu Històric de Girona (en previsió de trasllat per insuficiència espacial i, per tant, futur equipament buit), en una residència d'estudiants amb capacitat per a 17 residents i una biblioteca de barri, de propietat única.

El conjunt arquitectònic de l'antic Convent de Sant Josep està format per l'església i les estances de l'antic convent, les quals es distribueixen a través d'un claustre. El projecte respecta aquesta distinció compositiva, projectant la biblioteca a l'espai de l'església i la residència d'estudiants a les antigues estances.

El motiu pel qual es proposa la projecció d'una residència universitària dins el Barri Vell és per proporcionar el Campus Universitari Barri Vell d'un dels serveis més deficitaris: l'habitatge dels estudiants. En aquest sentit, tenint present que l'habitatge dins el Barri Vell és poc accessible i, encara més pels estudiants degut al seu poder adquisitiu limitat; es creu convenient la transformació d'un dels futurs equipaments buits del barri en una residència d'estudiants per satisfer una de les demandes socials. I és que de les residències d'estudiants que hi ha a la ciutat de Girona, tenint en compte la màxima de *la ciutat dels 15 minuts*, solament la Residència Universitària Pare Claret arribaria a satisfer la màxima per tots aquells estudiants del Campus Barri Vell (tot i així es trobaria al límit). A més, tenint present l'aforament de 100 residents que té la residència, la proximitat respecte el Campus Centre i l'entrada anual d'aproximadament 900 estudiants als graus del Campus Barri Vell; es creu que hi ha una descompensació entre oferta i demanda prou rellevant com per a ser resolta sense demora.

Pel que respecta a la biblioteca; si bé el Barri Vell alberga un gran nombre d'equipaments culturals, hi ha un dèficit de biblioteques i, en consonància, punts de lectura. Aleshores, per esmenar aquesta mancança, ratificada per la diagnosi del cicle *Per un nou vell*, es proposa la projecció d'una biblioteca de barri. A més, amb la presència d'equipaments culturals a la rodalia de l'emplaçament com són el Teatre Municipal i el centre audiovisual i digital *El Modern*, es genera una retroalimentació amb la biblioteca projectada que, en consonància, afecta també la Plaça Pallol: nexa d'unió entre tots tres equipaments.

Aleshores, s'ha volgut projectar dos usos diferents però estretament relacionats dins un mateix conjunt arquitectònic, un de caràcter més públic, corresponent a la biblioteca, i un de caràcter més privat, corresponent a la residència.

La intervenció duta a terme a l'antic Convent de Sant Josep es resumeix en **10 punts**:

1.- Millorar la qualitat del carrer de Sant Josep mitjançant la supressió de l'estrangulació entre l'edifici de l'antic Convent de Sant Josep i l'entrada a l'aparcament soterrani del Teatre Municipal de Girona. Aquesta millora s'aconsegueix a través d'obrir les capelles laterals de la planta baixa de l'església continguda dins l'antic Convent de Sant Josep, concretament les capelles que donen al carrer de Sant Josep. D'aquesta manera s'augmenta l'amplada del carrer.

2.- Obrir l'edifici a l'exterior a través d'un nou accés a la façana posterior i que aquest sigui accessible malgrat la topografia desfavorable. Actualment l'edifici es troba encauat entre els edificis veïns i encara ho emfatitza més el desnivell de 14 metres respecte l'edificació veïna oriental. En aquest sentit, es proposa la col·locació d'un moble en biaix amb la mateixa materialitat que la nova façana per tal de conduir l'usuari cap a l'edifici en senyal d'obertura de l'edifici a l'exterior i trencar, així, amb la clausura pretèrita. D'aquesta manera també es revalorar la façana posterior, actualment desfavorada.

3.- Recuperar les formes dels edificis arquitectònics. Els canvis d'ús que ha experimentat el conjunt arquitectònic (Convent – Delegació d'Hisenda – Arxiu Històric) han comportat una compartimentació dels seus espais i, en conseqüència, han anat perdent la seva formalitat. En aquest sentit, es manté intacta tant l'estructura com la visual directa de les voltes del claustre del convent (un dels llocs més representatius de l'edifici). En definitiva, revalorar l'arquitectura de l'edifici, actualment menystinguda.

4.- Com bé s'ha esmentat en la justificació de la biblioteca: generar un nou node cultural dins el Barri Vell que compregui l'actual Teatre Municipal, el centre audiovisual i digital *El Modern* i la biblioteca projectada. Tots aquests equipaments culturals convergeixen a la Plaça Pallol i és per aquest motiu que es proposa una nova entrada a l'espai de l'antiga església (la nova biblioteca) amb accés directe a la Plaça Pallol mitjançant les arcades d'obra nova (en relació amb el 1r punt). Com que a diferència de les estances del convent, l'antiga església no es troba encauada, ans al contrari; es vol potenciar la connexió entre la Plaça Pallol i la Plaça de Sant Josep a través de la biblioteca. D'aquesta manera també s'aconsegueix obrir l'edifici encara més a l'exterior.

5.- Connectar degudament totes les parts de l'antic convent. Actualment hi ha recintes del conjunt arquitectònic que estan desconnectats de la resta: la façana posterior n'és un clar exemple. En aquest sentit, la lectura de l'edifici demana que els volums de la façana posterior estiguin connectats i així s'ha fet, manifestant-se amb la continuïtat tant de la coberta com de la volta de l'entrada a la residència que, si bé hi ha un canvi de construcció pesada a lleugera, es respecta la seva forma geomètrica. S'ha volgut simbolitzar la connexió dels volums a través de l'element connector per antonomàsia: el pont.

6.- S'ha volgut contrastar l'obra nova de l'obra existent mitjançant l'ús de construcció lleugera i construcció tradicional, respectivament. L'obra nova es centra en omplir l'"esvoranc" que secciona l'edificació pel sud, de dalt a baix, emprant perfils metàl·lics i forjats col·laborants, a més d'acabats com el parquet per a exteriors i pintura de protecció contra el foc pels perfils estructurals. Per la resta de l'edifici, el qual ha experimentat una reforma completa, s'han mantingut els criteris de la construcció tradicional, sempre dins la lògica: amb envans i murs d'obra de fàbrica, forjats unidireccionals de semibiguetes i acabats enguixats o remolinats en funció de l'espai (referència al punt 10).

7.- En relació amb l'anterior objectiu, s'unifiquen totes les instal·lacions en un sol espai sota la coberta de nova construcció per tal de donar servei i integrar-les a tot el conjunt arquitectònic (la propietat única així ho permet). D'aquesta manera es resol el que acostuma a ser el gran problema arquitectònic de les reformes integrals d'edificis existents i, en especial, dels històrics. En aquest sentit, l'alimentació de les màquines es realitza per la façana de nova execució. Aquest és el segon dels motius pels quals l'ompliment de l'esvoranc té un caràcter més industrial (el primer és el descrit en l'anterior objectiu).

8.- Orientar l'activitat comunitària tant de la biblioteca com de la residència a on més incideix el sol: el sud. Els espais orientats a sud són els més privilegiats tant per la incidència solar com per les vistes privilegiades (gràcies al jardí de Casa Ruyra) i, com a tal, s'ha volgut potenciar i aprofitar.

9.- Davant la falta aparent d'espais verds dins el barri (hi són, però estan amagats), es proposa aprofitar els espais lliures de la parcel·la del conjunt de l'antic Convent de Sant Josep per a la projecció de verd i que aquest formi part del projecte. En aquest sentit, es proposa que el restaurant de planta baixa de la residència tingui un pati verd a on poder servir i que les habitacions de planta baixa tinguin un petit espai exterior de verd que, a l'hora, els aporti la intimitat de la llar (mitjançant l'actuació dels arbusts com a barrera natural).

10.- Les noves consideracions d'espai interior i espai exterior i el que això suposa en termes d'hermeticitat i requeriments tèrmics de les obertures. A més del tractament dels acabats tant de paraments com de sostres.

En relació amb el punt 3; no es pot entendre la peculiaritat (i problema) de l'església de l'antic Convent de Sant Josep si es desconeix la seva història.

Durant l'època en que l'antic Convent de Sant Josep era, simplement, el Convent de Sant Josep (1591-1835); l'accés a l'església es realitzava per planta primera a través d'una escalinata que la connectava amb la Plaça de Sant Josep. Aquest accés marcava les característiques formals de l'església: la formalitat es trobava a planta primera, relegant la planta baixa a bodegues de vi. Aleshores, amb l'exclaustració del 1835, el convent fou convertit en Delegació d'Hisenda (funció que mantingué fins al 1961, quan es convertí en Arxiu Històric). Aquest canvi d'ús implicà l'inici de la compartimentació de l'església i les estances del convent, a més de la supressió de l'escalinata d'accés a l'església.

Si bé s'obrí un nou accés des de planta baixa, aquesta planta no tenia, ni de bon tros, la majestuositat de planta primera (la planta pública primigènia de l'església). Aleshores, donat que no s'ha realitzat una reforma integral de l'església des de la supressió de l'escalinata, el problema segueix vigent.

Existeixen dues maneres de resoldre el problema: o restituir l'accés de l'antiga església per planta primera des del carrer (amb les implicacions urbanístiques que suposaria) o que aquesta experimenti una reforma integral del seu interior. S'ha optat per la segona opció al·legant la necessitat d'una reforma integral fruit de l'escapçament d'un dels fonaments amb els quals es basà la forma de l'església: l'accés.

En aquest sentit i en relació a la poca esplendor de la planta; actualment la planta baixa de l'església alberga un dels tants arxius de documentació històrica de l'Arxiu Històric de Girona, a més d'un petit garatge. És a dir, la planta urgeix una reforma i, en consonància, tot l'edifici.

Pel que respecte als temes constructius i d'execució material; es reaprofitava tot aquell material considerat apte dels enderrocats puntuals, entre d'altres motius, per la complexitat de la gestió dels residus en un espai tan peculiar com és el Barri Vell.

S'ha descartat la instal·lació de plaques solars a la coberta i s'ha compensat amb la instal·lació d'un sistema d'aerotèrmia comprès dins l'espai de sota la coberta de nova execució destinat a sala de màquines (tal i com s'esmenta al punt 7). El motiu és per la visual directa de la coberta de l'antic Convent de Sant Josep des d'un dels punts més emblemàtics del Barri Vell i de la ciutat de Girona: la muralla. Aleshores, al tractar-se d'un punt visible i per mantenir la formalitat del Barri Vell, s'ha cregut convenient no instal·lar cap màquina de climatització ni placa solar a la coberta. Aquest és un dels motius cabdals del per què de l'objectiu 7.

La ventilació i la climatització dels espais estan unificades. L'extracció de l'aire viciat, forçat per un climatitzador d'aire primari, circula per un parell de bombes de calor aerotèrmiques del tipus aire-aigua que recuperen part de la seva energia i la transmeten al circuit tancat d'aigua que alimenta els dipòsits d'inèrcia. En aquest sentit, les estances climatitzades compten amb fancoils de sostre per acabar de regular la temperatura desitjada.

La producció d'aigua calenta sanitària es resol a partir de l'aerotèrmia de la climatització, amb el suport d'una caldera per erradicar la legionel·la, i dos acumuladors independents dels dipòsits d'inèrcia de la climatització.